Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

Postbus 30435
2500 GK Den Haag
info@raadsleden.nl
070 3738195

‘HOUD HET DICHTBIJ’

‘HOUD HET DICHTBIJ’

30 GEMEENTERAADSLEDEN OVER HUN AMBT

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden
Laurens van Voorst

‘HOUD HET DICHTBIJ’

30 GEMEENTERAADSLEDEN
OVER HUN AMBT

Over de auteur
Laurens van Voorst (1960) is communicatieadviseur, moderator, gemeenteraadslid en publicist. Hij schreef eerder *‘De democratie van de straat’* over politieke burgerparticipatie en *‘Bijvoorbeeld Hart’* over campagnevoeren voor lokale verkiezingen.

Over de uitgever
De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden stelt zich ten doel om raadsleden en gemeenteraden sterk en krachtig in positie te krijgen onder het motto ‘Een sterke raad doet er toe’.

Copyright © 2019
Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

ISBN 978-90-9032423-4
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

‘HOUD HET DICHTBIJ’

30 GEMEENTERAADSLEDEN OVER HUN AMBT

Auteur Laurens van Voorst

Omslagontwerp, vormgeving binnenwerk en fotografie Sjors Obbens, Communicatielabel

Druk Dekkers van Gerwen

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

Postbus 30435
2500 GK Den Haag
info@raadsleden.nl
070 3738195

Voorwoord

‘Houd het vooral dichtbij’, is het advies van een van de dertig gemeenteraadsleden in dit boekje. Het citaat is gepromoveerd tot titel van deze bundel met interviews. Het geeft immers de kern aan van het werk van raadsleden: het is de meest dichtbije vorm van de geïnstitutionaliseerde democratie in Nederland.

De gemeenteraadsleden zijn feitelijk het algemeen bestuur van de overheid die het meest nabij is en ook alsmaar meer taken en verantwoordelijkheden krijgt. Het belang van het werk van raadsleden is dan ook bijna niet te overschatten.

En ondertussen zijn de gekozen ‘leidinggevenden’ leken. Zonder dat ze daar wat voor diploma dan ook voor hebben behaald, besluiten ze over begrotingen die soms oplopen tot honderden miljoenen euro’s, over de zorg en hulp aan kwetsbare inwoners, over de ondersteuning van de lokale economie, over woningbouw, duurzaamheid, de huisvesting van scholen, verkeer, cultuur en nog diverse andere onderwerpen die ingrijpen in de levens van inwoners. Ze doen dat werk namens die inwoners, terwijl ze tegelijkertijd zonder last en ruggenspraak opereren. Die combinatie zorgt voor een bijzonder spanningsveld.

In dit boekje vertellen dertig raadsleden hoe hen dat afgaat. De getuigenissen vormen samen een eerbetoon aan de steunpilaren van de lokale democratie en inspireert lezers hopelijk om zich aan te sluiten bij de ruim 8.000 gemeenteraadsleden.

Elk interview heeft een ander thema. Veel thema’s zijn bij raadsleden in de schoot geworpen door de interviewer en soms zijn ze aangedragen door de geïnterviewde. De interviews gaan onder meer over de formele taken van het raadswerk, de kiezersgunst, oppositie voeren, deelgenoot zijn van de coalitie, een landelijk of juist een lokale partij vertegenwoordigen, idealisme, cliëntelisme, lang meelopen, nieuw zijn, integriteit, lid zijn van een grote fractie of juist alles alleen moeten doen.

De schrijver en uitgever, de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, hebben gepoogd om alle seksen, provincies, leeftijden en politieke stromingen evenredig en dus eerlijk te presenteren. Dat is redelijk gelukt, al kregen we zo nu en dan nul op rekest.

Hoe dan ook: samen geven ze, dunkt ons, een goed beeld van wat er in de hoofden en harten van gemeenteraadsleden omgaat. Het is een beeld van oprecht betrokken dames en heren die het beste voorhebben met hun stad, dorp, gemeente en met de lokale democratie. En die het verder over heel veel zaken met elkaar oneens zijn.

En zo hoort het ook.

Bahreddine Belhaj
voorzitter Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

Henk Bouwmans
directeur Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

Laurens van Voorst
auteur

Inhoud

4 **Voorwoord**

8 **Ahmet Kaya** *Deventer*
wat vooraf ging

10 **Wilma Heijkoop** *Barneveld*
cliëntelisme

12 **Charles de Haas** *Midden-Drenthe*
kaders stellen

14 **Reinier Mulder** *Zwolle*
volksvertegenwoordiger

16 **Anne Belt** *Leusden*
ideologie

18 **Rianneke Mees-Huijbers** *'s-Hertogenbosch*
permanente campagne

20 **Jaap Willem Eijkenduijn** *Goeree-Overflakkee*
integriteit

22 **Elise Braat** *Alphen a/d Rijn*
oppositie

24 **Robert Bosch** *Voorst*
coalitie

26 **Aijiththan Loganathan** *Roermond*
jongeren in de raad

28 **Antoon Peppelman** *Bronckhorst*
ex-wethouder

30 **Helma Schippers-van Rhee** *Waddinxveen*
lekenbestuur

32 **Hans Haze** *Midden-Groningen*
gemeentelijke fusie

34 **Bert Korendijk** *Schiermonnikoog*
een kleine raad

36 **Thijs Wetermans** *Echt-Susteren*
controleren

38 **Freddy Grin** *Lelystad*
met veel fracties

40 **Ruud Visser** *Zeewolde*
de eenmansfractie

42 **Jonathan Vrijman** *Barendrecht*
een grote fractie

44 **Pauline Wittebol** *Heiloo*
samenwerken in de raad

46 **Conny de Laat** *Culemborg*
de inwoners

48 **Johan van Gerwen** *Meierijstad*
de fractievoorzitter

50 **Corrie Jansen** *Nunspeet*
kennis vergaren

52 **Angelique Duijndam** *Vlissingen*
Debatteren

54 **Michel van Elck** *Rotterdam*
bedreigingen en verwensingen

56 **Barend Tensen** *Katwijk*
het aanzien van de politiek

58 **Renate van Maaren** *Gorinchem*
de lokale partij

60 **Jeanine Visser** *Alkmaar*
de landelijke partij

62 **Jaimy van Dijk** *Brunssum*
gezelligheid

64 **Hetty Heeling** *Assen*
de griffie

66 **Petroesjka Sterk** *Middelburg*
de toekomst

NAAM **AHMET KAYA**
PARTIJ **DENK**
GEMEENTE **DEVENTER**
THEMA **WAT VOORAF GING**

‘Morele plicht groeide’

“Politiek heeft me altijd al geïnteresseerd en dat werd sterker toen ik de 20 passeerde, trouwde en kinderen kreeg. Daardoor groeide bij mij de morele plicht om iets voor de samenleving te doen. In mijn geval: om politiek actief te worden. Ik heb in die tijd diverse partijen benaderd. Dat deed ik met het idee om niet alleen lid te worden, maar ook daadwerkelijk aan de slag gegaan.

“Die zoektocht leverde destijds weinig op. Ik voelde me bij geen enkele partij echt thuis. Dat gevoel werd later sterker – hoewel ik in dit land geboren ben, begon ik me niet meer op mijn gemak te voelen in Nederland. Mijn vrouw en ik hebben een tijd lang heel serieus overwogen om met onze kinderen te emigreren. Het had te maken met de landelijke politieke ontwikkelingen, maar ook met wat er in mijn omgeving gebeurde. Dat ik verantwoording moest afleggen als extremisten ergens op de wereld een aanslag hadden gepleegd.

“Uiteindelijk heb ik me aangesloten bij DENK. Tip voor de andere partijen die me nog steeds folders en nieuwsbrieven sturen: niet meer doen, ik ben al voorzien.

“De weg naar een raadzetel begon met een sollicitatie en een heel professioneel selectieproces. Vervolgens ben ik in contact gebracht met andere leden in Deventer en bouwden we een stevig team op. Omdat ik zelf de politiek al lang volgde, wist ik gelukkig al veel van de inhoud van het raadswerk. En mijn bijdragen aan de landelijke verkiezingscampagne van onze partij zorgde ervoor dat ik ook redelijk goed wist hoe je zoiets lokaal aanpakt.

“We hadden een beter resultaat verwacht, maar met onze ene zetel ben ik tevreden. Zoals ik al helemaal niet ontevreden ben over het raadswerk zelf. We hebben vriend en vijand verrast met onze werkwijze, inzet en resultaten. Enkele moties zijn zelfs unaniem aangenomen.

“Met een actief team leggen we zo de basis voor succes in de toekomst. Hoewel onze partij vanzelfsprekend mensen met een migratieachtergrond vertegenwoordigt, zijn we er voor iedereen in Deventer die zich niet gehoord voelt. Dat worden in 2022 dus vier zetels.”

NAAM **WILMA HEIJKOOP**
PARTIJ **CHRISTENUNIE**
GEMEENTE **BARNEVELD**
THEMA **CLIËNTELISME**

‘Houd het dichtbij’

“Mijn motto is ‘Houd het dichtbij’. Ik werk graag met korte lijntjes en kleinschalig. Dat verhoogt de betrokkenheid. Mijn inmiddels overleden schoonmoeder is de laatste maanden van haar leven op maar liefst zeven locaties verpleegd. Daar maak ik me druk om. Want dat moet toch echt anders kunnen. Dit was voor mij één van de redenen om me verkiesbaar te stellen voor de gemeenteraad.

“Een ander voorbeeld: ik ben onlangs benaderd door iemand die tegen belemmeringen opliep bij het aanvragen van een invalidenparkeerplaats. Dat is een aanleiding om te bezien of dat niet handiger en vriendelijker kan. Maar wat ik natuurlijk niet doe: voor die persoon die aanvraag regelen. Dat zou cliëntelisme zijn. Daar moet je als gemeenteraadslid ver van blijven. Wel kan ik vragen of dit vaker voorkomt en hoe dit beter geregeld kan worden.

“Of dat moeilijk is? Nee. Ik zit sinds 2014 in de raad en ben nog nooit gestuit op individuele belangenbehartiging. Cliëntelisme is onacceptabel, maar tegelijkertijd hebben raadsleden wel belang bij signalen van burgers. Als mensen er niet uitkomen met de gemeente, laat ik het doorgaans bij advies en verwijzen. Ik ga niet voor ze bellen, maar vertel ze dat ze zelf de gemeente moeten benaderen. Ik verdiep me wel in individuele cases. Een poos terug tipte een meneer me: hij kende een vrouw die onder het bestaansminimum zou leven en vroeg of de gemeente daar niks aan kon doen. Dan zoek ik die vrouw op. Overigens bleek het anders te zitten, want de dame kreeg haar inkomen aangevuld tot bijstandsniveau. En kreeg hulp van buren. Ik heb haar ook gewezen op de steun die bijvoorbeeld de kerk kan geven.

“Met cliëntelisme is het zoals met de combinatie van het raadswerk met ander werk of maatschappelijke functies: je hebt veel aan individuele contacten met inwoners en je hebt ook veel aan de kennis die je in je dagelijks werk opdoet – maar tegelijkertijd moet je strikte lijnen trekken. Ik heb in het onderwijs gewerkt en dat maakt dat ik goed uit de voeten kan binnen die portefeuille. Van belangenverstrengeling is in dit geval geen sprake en de kennis komt van pas. Wat die belangenverstrengeling en het cliëntelisme betreft: zolang je je op het publieke belang richt, is er niks aan de hand.”

NAAM **CHARLES DE HAAS**
PARTIJ **GEMEENTEBELANGEN SMILDE BEILEN WESTERBORK**
GEMEENTE **MIDDEN-DRENTHE**
THEMA **KADERS STELLEN**

‘Kaders komen van de raad’

“De positie van de gemeenteraad is er sinds de invoering van het dualisme niet beter op geworden. Het heeft er in onze gemeente toe geleid dat de coalitie een gesloten front vormt en dat de oppositie zelden of nooit de kans krijgt iets binnen te halen. Erger: het wordt hier beschouwd als een blamage als een Collegevoorstel geen meerderheid krijgt. En dus krijgt elk Collegevoorstel die meerderheid.

“In mijn optiek zouden raadsleden kaders moeten meegeven, nog voor de kadernota wordt gemaakt. Nog voor het College wat dan ook op papier heeft gezet, zouden de fracties hun wensen moeten meegeven. Waarna die kadernota de aanleiding is voor boeiende algemene beschouwingen. In onze gemeente is het coalitieakkoord de basis voor de kadernota en de begroting. De algemene beschouwingen worden gehouden naar aanleiding van de conceptbegroting en zorgen zelden voor een verrassing.

“Vanwege deze ervaringen ben ik voorstander van een raadsprogramma en van wethouders van buiten. Dan heeft de raad haar handen vrij om elke voorstel inhoudelijk te beoordelen. Ook moeten College en fracties dan voor elk voorstel meerderheden zoeken. Dat verbetert het democratische gehalte van de politieke besluitvorming en van de kwaliteit van de besluiten. Een voorstel krijgt de meerderheid als we het goed vinden en niet omdat ‘we’ nu eenmaal lid van de coalitie zijn.

“Ik zit nu 27 jaar in de gemeenteraad en heb alleen ervaring in de oppositie. Dat ik het volhoud, is te danken aan de fijne fractie waarin ik mag werken en de respons die we krijgen uit de lokale samenleving. Maar in 2022 stopt het voor mij. Ik ben dan 76, tijd voor jongeren om het stokje over te nemen. En om te blijven proberen om de lokale democratie te verbeteren.”

‘De mensen van hier ken ik’

“Van de drie rollen die een raadslid heeft (kaders stellend, controlerend, volksvertegenwoordigend, red.), vind ik die van volksvertegenwoordiger toch wel het mooist. Het is de reden dat ik nergens anders raadslid zou kunnen zijn dan in Zwolle, in mijn stad. Ik kan geen ander volk vertegenwoordiging, dan dit volk. Want de Zwollenaren ken ik en daar voel ik me mee verbonden.

“Het is belangrijk dat raadsleden een uitgesproken visie hebben. ‘Wat het volk wil, dat gaan we doen’, daar sta ik ver vanaf. Er zit een filter tussen wat het volk wil en wat er gebeurt en dat is de ideologie van de raadsleden. Die van mijn partij wordt, zo blijkt uit de uitslag van verkiezingen, gedeeld door elfduizend Zwollenaren. Dat is fijn. En het kan een volgend keer weer anders zijn.

“We willen in Zwolle achtduizend nieuwe woningen bouwen. Dat is een enorme opgave. Tegelijkertijd hebben we besloten dat we niet in het buitengebied gaan bouwen. Het gevolg is dat nieuwe woningbouw ten kosten gaat van bepaalde elementen in de stad. Dat leidt tot weerstand. En dus trek ik de wijken in, leg ik mijn oor te luister, toets ik mijn visie met die van de mensen die ik spreek – waarbij ik trouwens bij voorkeur naar de wijken ga waar mijn partij weinig aanhang heeft. Anders is het wel heel gemakkelijk. Ik roep mensen op om te vertellen wat ze willen en vinden. Maar ik doe ook aan verwachtingsmanagement. Dat uiteindelijk de raadsleden zelf hun afweging maken. Ik vertel ze wat ik met hun inbreng doe.

“Ik ben meer buiten het gemeentehuis dan erbinnen. Twee werkbezoeken per week leg ik af. Daarbij toets ik steeds de visie van mijn fractie met die van wat de mensen in de stad vinden. Het is bij de verkiezingen aan de inwoners om te laten weten wat ze ervan vinden. Bij de laatste verkiezingen waren ze redelijk tevreden, want we werden de grootste fractie en mochten vervolgens twee wethouders leveren. Als we het niet goed doen, dan hoor ik dat graag tussendoor én mogen de Zwollenaren dat in 2022 tijdens de verkiezingen laten zien.”

NAAM **REINIER MULDER**
PARTIJ **CHRISTENUNIE**
PLAATS **ZWOLLE**
THEMA **VOLKSVERTEGENWOORDIGER**

NAAM **ANNET BELT**
PARTIJ **SP**
GEMEENTE **LEUSDEN**
THEMA **IDEOLOGIE**

‘Soms kom je er niet uit’

“Voor mij is het zo logisch als wat dat je als raadslid handelt vanuit een ideologisch fundament. Alle partijen in onze gemeenteraad doen dat trouwens. Tot 2014 zat er ook een lokale partij in de raad. Nu niet meer. Die partij was erg actief, kwam op voor de belangen van inwoners en roerde de trom flink – maar van een ideologisch fundament was geen sprake. Geen idee of dat heeft bijgedragen aan de opheffing van de partij, maar het zou me niet verbazen.

“Zo nu en dan klinken er oproepen om er toch maar vooral in gezamenlijkheid uit te komen. De Leusdense maat, noemen we dat hier. Maar als je vanuit verschillende fundamenten of ismes naar een thema kijkt, dan kóm je er soms gewoon niet uit. En dat is niet erg. We hoeven het niet met zijn allen eens te zijn. Sterker nog, dat lijkt me onwenselijk.

“De ideologie van de SP is helder. De menselijke maat staat centraal. Voor mensen met weinig geld bijvoorbeeld. Vanuit die gedachte hebben we de gemeentelijke begroting bekeken en vanuit die gedachte stelden we vast dat wij andere keuzes zouden hebben gemaakt. En dus stemden we tegen die begroting – een logisch gevolg van onze ideologie.

“Ik vind het fijn dat de andere landelijke partijen in onze gemeenteraad net zo herkenbaar zijn. We weten waar de VVD voor staat en we horen hier een echt VVD-geluid. Zo hoort het ook. Al moet ik wel zeggen dat lokale afdelingen van landelijke partijen zo nu en dan standpunten hebben die afwijken van die van hun partijgenoten in de Tweede Kamer. Zo stemde de VVD hier in met een motie met betrekking tot het kinderpardon. Hoe dat komt? Lokale raadsleden staan meer met hun poten in de klei, hebben meer direct contact met mensen. En ervaren soms dat landelijk beleid voor inwoners niet goed uitpakt.

“Tot de verkiezingen hadden we hier een college zonder VVD en CDA en die partijen doen nu wel mee. Dat verschil is merkbaar. Je ziet de grondhouding van die partijen terug in het beleid. En hoewel ik met dat beleid vaak niet gelukkig ben, geldt ook hier dat het goed is. Een partij, landelijk of lokaal, kan niet zonder ideologie.”

‘Verantwoording afleggen’

“Onze fractie communiceert intensief. Je zou het een permanente campagne kunnen noemen, maar dan lijkt het alsof het om reclame voor de partij te doen is. Waar het vooral om gaat, is dat we verantwoording afleggen, dat we willen laten weten wat we doen. Maar net zo belangrijk: we willen met mensen in gesprek.

“Sociale media zijn daarbij heel handig. Je kunt een stukje plaatsen over wat de mening van je fractie is, maar je kunt ook vertellen wat er aan de hand is en vragen wat mensen ervan vinden. Uitnodigen tot reactie dus. Dat werkt. En natuurlijk krijg je dan ook negatieve reacties. Laatst nog, met een bericht over ons plan voor de verplichting van het gebruik van statiegeldbekers bij evenementen. Maar dat is niet erg. Integendeel, het is fijn om te discussiëren. Van ronduit lompe mensen op sociale media, waar je zo vaak over hoort, heb ik persoonlijk trouwens nog nooit last gehad.

“Het effect van sociale media moet je trouwens niet overschatten. Er zijn zoveel mensen die niks doen met Twitter, Facebook of Instagram. Bijvoorbeeld omdat ze dat alweer beu zijn. Daarom geven we ook een digitale nieuwsbrief uit. Hoe we aan de mailadressen komen? Via onze website. Maar we verzamelen ze ook als we mensen ontmoeten. Want dat is misschien nog wel een van de meest belangrijke vormen van communicatie: eropuit trekken, naar bijeenkomsten gaan. We zijn ook niet te beroerd om een foldertje of flyer in een bepaalde buurt te verspreiden, als er daar wat speelt.

“Ik kom uit de journalistiek en je zou denken dat mijn fractie daardoor in de communicatie een voordeel heeft. Maar dat valt mee hoor. Ik zie om me heen dat andere fracties ook bedreven zijn in het schrijven van stukjes of het benaderen van de lokale pers. Mijn journalistieke achtergrond helpt me wel bij het verzamelen van informatie en vervolgens het bepalen van een standpunt. Goede vragen stellen, effectief onderzoek doen – dat soort werk.”

NAAM **RIANNEKE MEES-HUIBERS**
PARTIJ **DE BOSSCHE GROENEN**
GEMEENTE **’S-HERTOGENBOSCH**
THEMA **PERMANENTE CAMPAGNE**

NAAM **JAAP WILLEM EIJKENDUIJN**
PARTIJ **PVDA**
GEMEENTE **GOEREE-OVERFLAKKEE**
THEMA **INTEGRITEIT**

‘Lastig? Nee hoor’

“Ien Dales zei het al: een beetje integer bestaat niet. Zeker als volksvertegenwoordiger moet je zuiver zijn. Transparant ook. Mensen moeten kunnen controleren wat je doet. In onze gemeente komt een keer per jaar een externe deskundige met de raad sparren over het thema integriteit. Dat doen we dan aan de hand van casuïstiek. Dan blijkt dat niet iedereen op dezelfde wijze omgaat met het onderwerp.

“Ik ben er heel precies in. Ik verlaat de raadzaal als er wordt gedebatteerd over een onderwerp waar ik bij betrokken ben vanwege een nevenfunctie of privésituatie. Ik woon in een woonboot en dus praat ik niet mee over de waterverordening. Ik ben voorzitter van een stichting die door de gemeente wordt gesubsidieerd. Daarover zwijg ik dus. En ja, dat doe ik ook in de fractievergadering. Lastig? Nee hoor.

“Raadsleden zijn nogal eens maatschappelijk actief en dat is goed. Daardoor hebben ze voeling met de lokale samenleving en daardoor hebben ze kennis. Tegelijkertijd staan die activiteiten dus vaak deelname aan debatten en besluitvorming in de weg. Een dilemma op dat gebied: stel, het gaat over de situatie in een van de veertien dorpen van onze gemeente en ik woon in dat dorp. Ben ik dan goed ingevoerd en dus de juiste persoon om hierover het woord te voeren? Of is er sprake van verstrengeling van belangen?

“Ien Dales mag dan gelijk hebben met haar vaststelling dat een beetje integriteit niet bestaat, het betekent niet dat het altijd eenvoudig is om te bepalen wat kan en wat niet kan.”

NAAM **ELISE BRAAT**
PARTIJ **VVD**
GEMEENTE **ALPHEN AAN DEN RIJN**
THEMA **OPPOSITIE**

‘Een goede leerschool’

“Voor mijn partij was het misschien even wennen dat we bij de laatste verkiezingen van de coalitie verhuisden naar de oppositie. Voor mij persoonlijk niet. Als nieuweling in de raad denk ik dat de oppositie ook een goede leerschool kan zijn. Je leert namelijk al snel wat er nodig is om succes te boeken: samenwerken.

“Is het voor je zichtbaarheid beter om er met gestrekt been in te gaan? Daar geloof ik niet zo in. Ik zie het om me heen zo nu en dan wel gebeuren, maar daarmee bereik je naar mijn idee meestal minder. Daar komt bij dat je inwoners ook kunt vertellen wat er dankzij jouw inzet, en via een goede samenwerking is bereikt. Ook op die manier kun je dus zichtbaar zijn.

“Ik doe mijn raadswerk vanuit de gedachte dat alle raadsleden oprecht het beste willen voor de gemeente en haar inwoners. Als je daarvanuit gaat, is het gemakkelijker om de samenwerking te vinden, zelfs met partijen die ideologisch verder van jouw partij af staan. Zelf heb ik mee mogen werken aan een amendement waarmee we het beleid rond de jeugdzorg hopen te verbeteren, en dat we namens de bijna voltallige oppositie konden indienen. De coalitiepartijen hadden een eigen wijzigingsvoorstel. Tijdens een schorsing zijn we in staat gebleken om deze in elkaar te schuiven. Op zo’n moment kan bij de presentatie misschien niet iedereen vooraan staan, maar zeg nou zelf: om te scoren heb je meestal ook een assist nodig.

“We krijgen echt dingen voor elkaar. Omdat we investeren in goede contacten met raadsleden van andere partijen. We bespreken waar we mee bezig zijn, luisteren en zoeken naar overeenkomsten en gedeelde belangen. Die zijn er namelijk vaak wel. Want hoe verschillend partijen ook mogen denken over bepaalde onderwerpen, zoals de jeugdzorg, we willen uiteindelijk allemaal het beste voor onze gemeente en haar inwoners.”

‘Neem initiatief’

“Toen ik vijf jaar geleden in de gemeenteraad kwam, verheugde ik me vooral op de debatten. Bij de voetbalclub kennen ze me als iemand die graag zijn mening verkondigt en andere uitdaagt. Maar dat viel in de raad toch wat tegen. Het bleek moeilijker dan gedacht. Als lid van de coalitie steun je nu eenmaal een ploeg van wethouders die grotendeels het beleid uitvoert dat je zelf voorstaat. Probeer je dan maar eens te profileren.

“Dus ja – soms ben ik wel jaloers op oppositiepartijen die er fors ingaan. Al vind ik tegelijkertijd dat die opstelling nogal eens is ingegeven door effectbejag. Wie zich verdiept in onderwerpen, komt al snel tot genuanceerde standpunten en die laten zich nogal moeilijk verpakken in een stevig betoog.

“Lid zijn van de coalitie betekent niet dat je gedwee knikt bij alles wat het college zegt. Zo maakte ik gebruik van een initiatiefwet van de ChristenUnie in de Tweede Kamer die het mogelijk maakt om jongeren eerder aan een woning te helpen en de doorstroming op de woningmarkt te bevorderen. De motie die ik indiende, heeft het toen niet gered en ook het College was sceptisch. Maar een tijd later kwam dat college toch zelf met dat plan. Kijk, zo heb je dus invloed.

“Op dit moment werk ik aan een initiatiefvoorstel om de planning- en control cyclus van een zogeheten gemeenschappelijke regeling aan te passen, zodat de gemeenteraad niet in tijdnood komt als ze invloed wil hebben op de kader- en voorjaarsnota’s en begrotingen. Ik heb ontdekt dat initiatief nemen juist voor coalitie-raadsleden een goede manier is om politiek te bedrijven. We kunnen minder vaak afwijzend reageren op wat het College bedenkt, maar we kunnen wel zelf met eigen voorstellen komen.”

NAAM **ROBERT BOSCH**
PARTIJ **GEMEENTEBELANGEN VOORST**
GEMEENTE **VOORST**
THEMA **COALITIE**

NAAM **AIJITHTHAN LOGANATHAN**
PARTIJ **LVR**
GEMEENTE **ROERMOND**
THEMA **JONGEREN IN DE RAAD**

‘Jongeren hebben geen tijd’

“Politiek is voor jongeren niet zo bijster interessant. Het lijkt weinig te maken te hebben met hun leefwereld. Maar dat is niet de enige reden dat je zo weinig jongeren in gemeenteraden tegenkomt. Ze hebben gewoon geen tijd. Studie, carrière en prikkels van moderne media – zie dan maar eens tijd te maken voor de lokale politiek.

“Ik maak er, ondanks mijn studie Technische Bedrijfskunde aan de TU in Eindhoven, wel tijd voor. Omdat ik politiek ontzettend boeiend vind. En ik heb ontdekt dat juist jongeren in staat zijn leeftijdgenoten warm te maken voor politiek. Simpelweg door alleen te hebben over de dingen die voor hen interessant zijn. En door de juiste kanalen te gebruiken. Voor veel oudere raadsleden zijn de traditionele media nog vanzelfsprekend, maar ik weet dat jongeren hier steeds minder gebruik van maken.

“Soms heb ik het idee dat raadsleden een nogal verwrongen beeld van hun reputatie hebben. Het raadswerk is zeker belangrijk, maar daarmee is nog niet gezegd dat de gemiddelde burger dat ook vindt. Ik val mensen niet lastig met agendapunten die relevant maar ook saai zijn. Ik boek succes door te communiceren over zaken die grote groepen jongeren aanspreken.

“Het begon voor mij allemaal toen ik 13 jaar was en een brief aan een wethouder hier in de stad schreef. Of er een hek kon worden geplaatst rond een trapveldje, zodat de bal niet langer op het fietspad kwam. Hartstikke gevaarlijk was dat, met die voorbij scheurende scooters. Geen reactie gehad. Tweede brief gestuurd. Weer niks. Uiteindelijk de Commissaris van de Koning aangesproken, die onze wijk bezocht. Die stuurde een mooie brief terug en daarin legde hij uit dat ik toch echt bij mijn eigen gemeente moest zijn. Om een lang verhaal kort te maken: uiteindelijk kwam dat hek er toen ik de wethouder toevallig zag wandelen en hem meenam naar het veldje.

“Wat aan me bleef knagen: als zo’n simpel hekje al zo’n gedoe oplevert, hoe gaat het in de gemeente met zaken die nog belangrijker zijn? Ik begon de politiek een beetje te volgen en werd benaderd door een van de partijen hier, de LVR. Of ik op de lijst wilde. Ik was net achttien en kwam uiteindelijk zeventien stemmen tekort voor een voorkeurszetel. Vier jaar later lukte het wel, ook weer met voorkeursstemmen. Hoe dat komt? Jongeren stemmen graag op jongeren.”

NAAM **ANTOON PEPPELMAN**
PARTIJ **PVDA**
GEMEENTE **BRONCKHORST**
THEMA **EX-WETHOUDER**

‘Iets meer kennis graag’

“Ik was zestien jaar raadslid, vier jaar wethouder en ben nu weer raadslid. En ja, het wethouderschap heeft invloed op hoe ik nu volksvertegenwoordiger ben. Ik weet wat voor werk voorafgaat aan de presentatie van een raadsvoorstel. Ik weet dat ambtenaren en wethouder er soms een half jaar mee bezig zijn geweest. En hoe vervelend het is dat een raadslid dan vooral inzoomt op onbelangrijke details. Dat er op pagina zoveel een tikfout staat.

“Met zo’n insteek doe je dat voorstel onrecht. Maar het betekent ook dat wethouder en ambtenaren dienen te beseffen hoe belangrijk de presentatie van het raadsvoorstel is. Dat het tot in detail goed in elkaar moet zitten, zowel de tekst als de verdediging door de portefeuillehouder. Want ik besef ook dat raadsleden geen weet hebben van al dat werk achter de schermen. En op de keper beschouwd hoeft dat ook niet.

“Het is trouwens niet zo dat ik nu, als lid van de oppositie, door mijn ervaring als wethouder liever ben geworden voor het College. Zo lief was de huidige wethouder ook niet, toen hij raadslid was. Die wethouder bekende later trouwens dat hij, met zijn kennis van nu, destijds over veel zaken anders had gestemd. Dat ik de ambtenaren goed ken die aan voorstellen hebben gewerkt en dat ik hen hoog heb zitten, dat maakt in de beoordeling van een voorstel voor mij niet uit. De wethouder is verantwoordelijk. En die ambtenaar neemt het me niet kwalijk als ik kritisch ben.

“Of het goed zou zijn als elk raadslid een poosje wethouder is? Los van het feit dat zoiets nu eenmaal niet kan, is het ook niet nodig. We hebben nu eenmaal lekenbestuur. Raadsleden zijn geen professionals. Maar – en dat heb ik dus geleerd van mijn bestuursperiode – iets meer inhoudelijke kennis van zaken zou fijn zijn. Een voorbeeld is de toegang tot het sociaal domein, waar ik de afgelopen vier jaar verantwoordelijk voor was. Daar was nogal wat kritiek op. Diverse raadsleden hebben op mijn uitnodiging een dag meegelopen en zo een goed beeld gekregen. Maar wie het echt had moeten doen heb ik helaas niet gezien. Ik weet dat het voor raadleden woekeren is met de beschikbare tijd, maar goede besluitvorming vraagt nu eenmaal tijd.”

‘Werken vanuit de praktijk’

“Ik heb een opleiding gehad op MBO niveau en ben nu werkzaam als salesmedewerker in de binnendienst bij een bedrijf dat handelt in AED’s. Naast die baan en het werk als raadslid ben ik ook huisvrouw. Mijn gebrek aan politieke scholing is soms lastig, maar heeft ook duidelijk voordelen.

“Als ik iets niet snap, dan vraag ik het. Dat doe ik tijdens fractievergaderingen, maar ook bij de behandeling van een voorstel in de commissies of de raadsvergadering. Als ik het soms niet begrijp, hoe moeten de meeste inwoners van Waddinxveen het dan begrijpen – dat is mijn redenering.

“Een mooi voorbeeld is het nieuwe systeem van afvalinzameling. Burgers betalen hier voortaan per lediging en dus besparen ze geld als ze weinig restafval aanbieden. Ik ben door veel mensen benaderd. Dat ze heel bewust afval scheiden en toch geen lagere rekening krijgen. De reden: het aantal keren dat mensen nu de containers aan de straat zetten bepaalt het tarief dat ze volgend jaar betalen. Daar snappen veel mensen niks van. Ik hamer er vaak op bij het College: leg zaken goed uit aan de inwoners.

“Van de drie taken die de gemeenteraad heeft, vind ik persoonlijk de controlerende taak het meest boeiend. Ik doe dat vooral vanuit de praktijk. Natuurlijk is het belangrijk om beleid te evalueren en doen de diverse rapportages ertoe. Maar belangrijker vind ik de signalen van inwoners. Hoe zij de uitvoering van het beleid ervaren, bepaalt mede hoe ik mijn controlerende taak uitvoer.

“Toen ik pas raadslid was, kreeg ik wel eens de kritiek dat ik te veel aandacht vroeg voor de uitvoering. De uitvoering ligt in handen van het College. Dat is waar, maar of die uitvoering goed is – dát is toch echt aan de inwoners en dus aan de volksvertegenwoordigers. De raad keurt het budget goed waarmee bijvoorbeeld de wegen worden onderhouden en als burgers mopperen dat een weg slecht is geasfalteerd of bestraat, dan vraag ik daar aandacht voor.

“Ik denk dat het belangrijk is dat ook mensen zonder hoge opleiding of indrukwekkende loopbaan raadslid zijn. Mensen zoals ik doen hun werk vooral vanuit de praktijk. Hoe mensen die uitvoering van beleid beleven is belangrijk. En dus is het goed dat er ook raadsleden zijn zoals ik.”

NAAM **HELMA SCHIPPERS-VAN RHEE**
PARTIJ **WEERBAAR WADDINXVEEN**
GEMEENTE **WADDINXVEEN**
THEMA **LEKENBESTUUR**

NAAM **HANS HAZE**
PARTIJ **GEMEENTEBELANG MIDDEN-GRONINGEN**
GEMEENTE **MIDDEN-GRONINGEN**
THEMA **GEMEENTELIJKE FUSIE**

‘Uit alle windstreken’

“Toen duidelijk werd dat de gemeente Midden-Groningen zou worden opgericht, heb ik alle lokale partijen van de gemeenten Hoogezand-Sappemeer, Slochteren en Menterwolde benaderd. Het leek me onwenselijk dat we met vijf lokale partijen in de nieuwe raad zouden gaan zitten. Er is veel energie gestoken om alle partijen op een lijn te brengen en dat leidde uiteindelijk tot een fusie van vijf partijen. De nieuwe gemeenteraad heeft op dit moment behalve Gemeentebelang nog één andere lokale partij. De landelijke partijen vonden elkaar bij de vorming van de coalitie.

“De gemeenteraad is in januari van dit jaar geïnstalleerd en ik ontdekte al snel dat je als raad echt helemaal opnieuw begint. Je zit met 33 dames en heren bij elkaar die uit alle windstreken binnen de gemeente komen en die je vaak amper of niet kent. Let wel: deze gemeente heeft maar liefst 28 dorpen en kernen.

“Het kost echt een tijd voor je elkaar kent en voor je een nieuwe mores ontwikkelt. Ik kwam zelf uit de raad van Hoogezand-Sappemeer en daar waren we al redelijk gewend om ons te richten op hoofdlijnen. Menterwolde was een kleinere gemeente en dus was er daar meer gelegenheid om het over praktische zaken te hebben op uitvoerend gebied. Daar was trouwens ook de debatcultuur anders dan in mijn voormalige gemeente. Het duurt even voor je samen tot nieuwe gewoonten komt en het nieuwe vergadermodel samen omarmt.

“De agenda van de raad staat de eerste tijd erg in het teken van de fusie. Er moeten allerlei verordeningen en andere afspraken geharmoniseerd worden. Overigens ben ik nogal teleurgesteld in het voorwerk dat er is gedaan. Anders gezegd: er is ambtelijk en bestuurlijk weinig gepresteerd. Ik hoor dat ook van andere fusiegemeenten. Een tip voor raadsleden waar de fusie aanstaande is: vraag goed door over wat er is gebeurd en nog moet gebeuren. Neem niet te snel genoegen met uitspraken als ‘De basis is op orde’.

“De dynamiek in deze grotere gemeente – we hebben nu 64.000 inwoners – is anders dan in de drie voorgangers. Dat is wennen. Ik moet wel bekennen dat ik er niet zo enorm van overtuigd ben dat deze herindeling nodig was. Het begon hier allemaal in de tijd dat Plasterk liet weten dat we naar gemeenten van 100.000 inwoners moesten. Die ondergrens ging later van tafel, maar de fusiebeweging ging overal gewoon door. De argumentatie achter die samenvoegingen vind ik niet altijd even solide.”

‘Kwestie van organiseren’

“Schiermonnikoog is met 950 inwoners de kleinste gemeente van Nederland. We hebben negen raadsleden, verdeeld over drie partijen. Allemaal lokale partijen. Dat is hier al meer dan vijftig jaar zo. Bevalt prima.

“Het is goed te doen hoor, met negen dames en heren. Kwestie van organiseren en ondersteuning. Onze partij heeft vier fractieleden. Maar we hebben een flinke club van steunfractieleden achter ons staan. We zijn gegroeid toen we, alweer een aantal jaren geleden, van een Christelijke partij de omslag maakte naar een seculiere. Die verbreding zorgde voor nieuwe aanwas, ook van actieve leden.

“Met het raadswerk ben ik ongeveer een dag in de week kwijt. De vergoeding is een paar honderd euro en dat is inderdaad niet veel. Terecht dat er wat bijkomt, maar ook zonder die verhoging zou ik dit werk met plezier blijven doen hoor. Ik zie het vooral als een hobby. Je moet het leuk vinden. Ik doe vooral ruimtelijk ordening. Op dit moment zijn we druk met een bestemmingsplan en het beschermd dorpsgezicht. Maar soms komt er een half jaar lang niks voorbij met betrekking tot mijn dossiers. Dan ondersteun ik collega’s met hun thema’s.

“In zo’n kleine gemeente zijn de contacten met inwoners heel direct. Iedereen kent zowat alle raadsleden. Wat niet betekent dat ik me onafgebroken laat benaderen in die functie. Als ik in het café een biertje drink, dan doe ik dat als Bert Korendijk. Bij vragen aan het raadslid: morgen ben ik er voor je.

“Wat het werk voor een gemeenteraad op een eiland bijzonder maakt, is dat je voor regionale bijeenkomsten relatief veel tijd kwijt bent. Daardoor denk je wel drie keer na voor je je opgeeft voor een vergadering op het vasteland. Ik herinner me een vergadering van een uurtje waar ik ruim een halve dag zoet mee was en waar ik echt niks wijzer van was geworden. Zonde van mijn tijd. En dan zijn er nog de bijeenkomsten ’s avonds. Dan moet je een overnachting regelen. Soms kun je bij familie terecht en een ander keer moet je een hotelkamer nemen. De kosten daarvan betaal ikzelf, wat dacht jij dan?”

NAAM **BERT KORENDIJK**
PARTIJ **SAMEN VOOR SCHIERMONNIKOOG**
GEMEENTE **SCHIERMONNIKOOG**
THEMA **EEN KLEINE RAAD**

NAAM **THIJS WETEMANS**
PARTIJ **GROENLINKS**
GEMEENTE **ECHT-SUSTEREN**
THEMA **CONTROLEREN**

‘Vertrouwen is beter’

“Hoewel ik pas twee jaar in de gemeenteraad zit, heb ik ervaring als lid van de oppositie én van de coalitie. Acht maanden voor de verkiezingen van maart 2018 mocht ik als een soort zij-instromer nieuw in de raad komen. Na de verkiezingen werd ik als eenmanspartij lid van de coalitie, overigens zonder wethouder te leveren.

“Ik heb in die korte tijd ervaren dat je als coalitiepartij anders politiek bedrijft dan vanuit de oppositie. Ook als het gaat om de controlerende taak. Zodra je in de coalitie komt, neemt de behoefte af om streng te controleren. Formeel verandert er niks, een raadslid is een raadslid en moet controleren. Maar informeel heb je meer ingangen en je gaat toch meer uit van vertrouwen, merkte ik al snel. Mijn motto is daarbij: controleren is goed, maar vertrouwen is beter. Wat niet betekent dat ik alles voor zoete koek aanneem.

“Toen ik net in de raad zat, stelde ik erg veel technische en bestuurlijke vragen. Ze zullen weleens horend dol van mij zijn geworden. Nu doe ik het informeler: mailtjes, appjes en telefoontjes. Het is nog steeds best veel, maar ik heb niet de indruk dat het de wethouders irriteert. Sterker: het College kan het waarderen dat ik mijn werk met al mijn vragen serieus neem en dat het niet leidt tot publiekelijk ter verantwoording roepen.

“In onze gemeente is het de afspraak dat raadsleden de ambtenaren niet direct benaderen. De vrees is dat zo’n ambtenaar zich laat verleiden tot politieke uitspraken en daar krijgt die persoon of de wethouder last van. Daar valt wat voor te zeggen. Vandaar dat ik via de griffier of rechtstreeks via de wethouder om informatie vraag.

“De controlerende taak is belangrijk, dat is zeker waar. Maar laten we er alsjeblieft vanuit gaan dat wethouders het beste voorhebben met de gemeente en haar inwoners. Dat niemand erop uit is om de boel te belazeren. En dat een College dat geen fouten maakt, waarschijnlijk een College is dat niks doet. Want waar wordt gewerkt, worden fouten gemaakt.”

NAAM **FREDDY GRIN**
PARTIJ **FVD**
[IN TIJDEN VAN HET INTERVIEW: PVV LELYSTAD]
GEMEENTE **LELYSTAD**
THEMA **MET VEEL FRACTIES**

‘Het vergt discipline’

“Het was geen verrassing toen bij de verkiezingen bleek dat de Lelystadse raad met 35 zetels maar liefst veertien fracties kreeg. Inmiddels zijn het er trouwens vijftien. Wat wel verrassend is: het leidde niet tot problemen. Sterker nog, het gaat prima in onze raad.

“Dat vergaderingen met vijftien fracties niet uitmondden in hele lange vergaderingen tot diep in de nacht, heeft verschillende oorzaken. Zo hebben we in burgemeester Adema een voorzitter die vergaderingen ontspannen maar tegelijkertijd behoorlijk strak leidt. Wat ook helpt is dat we maximale spreektijden hebben vastgesteld. Daar houdt vrijwel iedereen zich prima aan. De vooraf afgesproken eindtijd wordt niet vaak overschreden.

“Het vergt wel discipline van de sprekers. Als een voorganger ongeveer inbracht wat jij had willen zeggen, doe het verhaal dan niet nog eens dunnetjes over. ‘Ik sluit me aan bij de vorige spreker’ voldoet in zo’n geval. En ja, ook dat gaat bij ons goed. Onlangs hadden we een training en de trainer sprak er zijn verwondering over uit dat het hier allemaal zo soepel loopt.

“Belangrijker nog dan al die praktische afspraken is misschien wel de sfeer in de gemeenteraad. Het gaat te ver om te zeggen dat we vrienden van elkaar zijn, maar vriendschappelijk zijn de contacten met veel collega-raadsleden zeker. Ik ben me ervan bewust dat mijn partij nogal omstreden is en had dan ook gerekend op nogal wat weerstand. In de praktijk valt dat ontzettend mee. In de raad van Lelystad zijn zowat alle politieke kleuren te vinden, ook DENK is vertegenwoordigd. Geen centje pijn. We hebben respect voor elkaar.”

‘Het is zwaar’

“Op de avond van de verkiezingen was het nog behoorlijk spannend of we de kiesdrempel zouden halen. Maar het is gelukt: de oudste lokale partij van Zeewolde doet tot 2022 weer mee! Ik hoop dat we daarna weer door mogen gaan, het liefst natuurlijk met een tweede zetel.

“Het is zwaar, zo in je eentje. Gelukkig heb ik de hulp van maar liefst vijf steunfractieleden, maar uiteindelijk moet je het in de gemeenteraad alleen doen. En dan hebben ze hier ook nog eens het systeem van de commissievergaderingen aangepast: burgerraadsleden bestaan in Zeewolde niet meer. Ik heb me daar fel tegen gekant. Niet alleen wordt de werkdruk voor fracties met één zetel zo nog groter, ook staat het haaks op het streven om mensen meer bij de politiek te betrekken.

“Ik ben zo’n 25 uur bezig met het raadswerk. Vergaderen, stukken lezen, gesprekken met inwoners – het is maar goed dat ik gepensioneerd ben, want met een volle baan is het niet te doen.

“Het is niet zo dat je in je eentje je handen vrij hebt. De standpunten die ik verkondig zijn afgestemd met de leden van de steunfractie. Dus het idee dat ik geen last zou hebben van opgelegde fractiediscipline is onjuist. En verder moet je veel harder werken om iets voor elkaar te krijgen. Met één stem van de negentien maak je nu eenmaal niet enorm veel indruk. De oplossing: nadrukkelijk de samenwerking zoeken met andere partijen. Ik doe dat steeds vaker en dat werkt.”

NAAM **RUUD VISSER**
PARTIJ **BURGERBELANG ZEEWOLDE**
GEMEENTE **ZEEWOLDE**
THEMA **DE EENMANSFRACTIE**

NAAM **JONATHAN VRIJMAN**
PARTIJ **ECHT VOOR BARENDRECHT**
GEMEENTE **BARENDRECHT**
THEMA **EEN GROTE FRACTIE**

‘We gaan de diepte in’

“Het is natuurlijk geweldig als je partij bij de verkiezingen als grootste uit de bus komt. Echt Voor Barendrecht kreeg vorig jaar veertien van de 29 zetels. Entje erbij en we hadden de meerderheid. Het gemis van die ene zetel kwam ons duur te staan; alle andere partijen sloten een monsterverbond en vormen nu samen de coalitie. Of ze dat bij de volgende verkiezingen duur komt te staan? Het zou me niet verbazen.

“Natuurlijk is een grote fractie fijn voor het aantal stemmen dat je inbrengt. Maar belangrijker nog is dat we het werk met veel mensen kunnen verdelen. Het fractieoverleg waarmee ik de bijdragen voor de raadscommissie Samenleving voorbereid, telt vijf mensen en dat is meer dan sommige partijen aan raadsleden en raadscommissieleden hebben.

“Zo’n grote club geeft je de luxe het wat rustiger aan te doen. Maar in ons geval zorgt het ervoor dat we de tijd hebben om erg diep op zaken in te gaan. Een fractiegenoot van me werkt nu aan een voorstel over bescherming van insecten. Zelf werk ik aan een plan om de voorrang van statushouders op sociale huurwoningen in te perken. Onze partij is dankzij onze omvang enorm initiatiefrijk. We verrassen daardoor andere raadsfracties nogal eens. En zo nu en dan zelfs een wethouder. Een eenmansfractie komt daar niet aan toe, die is vooral druk met reactief zijn.

“Natuurlijk zijn er nadelen. Je komt minder vaak aanbod tijdens raadsvergaderingen. Maar tijdens onze eigen fractiebesprekingen komt iedereen eraan te pas. Nadat iedereen is gehoord, volgt een standpunt en vanaf dat moment is er fractiediscipline. Dat zorgt trouwens voor een echt teamgevoel. Het is wel voor een grote fractie meer een ‘dingetje’ dan voor een kleine. Zeker als je van een lokale partij bent die niet op ideologie is gebaseerd. We hebben er tot op heden nog geen gedoe mee gehad.

“Tip voor collega-raadsleden met eveneens een grote fractie: de kans is relatief groot dat er tijdens de raadsperiode iemand afvalt door bijvoorbeeld ziekte of verhuizing. Zorg daarom voor vervangers en laat ze in de fractie meedraaien. Wij hebben er een stuk of vijf. Mensen die zo een zetel kunnen overnemen als dat nodig is.”

‘Bescherm minderheden’

NAAM **PAULINE WITTEBOL**
PARTIJ **D66**
GEMEENTE **HEILOO**
THEMA
SAMENWERKING BINNEN DE RAAD

“Eigenlijk zouden raadsleden onderling goed moeten kunnen samenwerken. Ga maar na: ze werken allemaal vanuit bevlogenheid aan het versterken van het welzijn van inwoners en aan de kwaliteit van hun dorp of stad. In de praktijk valt dat tegen. De oorzaak? Oude patronen, die dringend herzien moeten worden.

“De gemeenteraad zit vast in, wat ik noem, het meerderheid-minderheid-denken. Concreter: coalitie-oppositie-denken. Dat staat haaks op het feit dat de democratie er juist is om minderheden te beschermen. Die moeten worden gehoord. Elke inbreng van een minderheid is wezenlijk, moet gehoord worden. Want elk geluid vertegenwoordigt een deel van de raad en van de samenleving.

“Meerderheid of minderheid doet er niet toe. Eens of oneens evenmin. Het gaat erom de boodschap van elke fractie werkelijk te horen en te respecteren als een deel van het grotere geheel. We moeten elk geluid meenemen in de belangenafwegingen en vervolgens in het vaststellen van de te kiezen oplossing.

“Hoe we dat voor elkaar krijgen? Door minder te debatteren, maar meer met elkaar in dialoog te gaan. En door niet te reageren op kant en klare voorstellen van het College, maar zelf als raad het initiatief te nemen. Samen op onderzoek gaan, samen inwoners en andere belanghebbenden horen. En een oordeel uitstellen tot de informatie er is. En dan met elkaar in gesprek gaan.

“Thema’s als duurzaamheid en de invoering van de omgevingswet zijn goede aanleidingen om zo te werk te gaan. Om iedereen mee te laten tellen. Om samen geïntegreerde voorstellen en besluiten te maken. Anders gezegd: om inclusief te besturen.”

NAAM **CONNY DE LAAT**
PARTIJ **GROENLINKS**
GEMEENTE **CULEMBORG**
THEMA **DE INWONERS**

‘Zoek het tegengeluid’

“Voordat ik raadslid werd, was ik actief bij een platform van lokale burgerinitiatieven. Daar draaide het om insluiten in plaats van uitsluiten. Om wij-wij in plaats van wij-zij. Om luisteren naar elkaar en elkaars ideeën benutten. Datzelfde probeer ik nu als raadslid óók te doen.

“Uiteindelijk gaat het erom dat de raad een goed besluit neemt. En dus wil ik als raadslid zoveel mogelijk gebruik maken van aanwezige kennis en ervaringen uit de stad. Dat doe ik door met inwoners in gesprek te gaan en te luisteren naar hun verhaal. Ik ga zo’n gesprek altijd open in en vertel van tevoren wat men van mij mag verwachten en wat niet. Heldere en eerlijke communicatie is belangrijk om het onderlinge vertrouwen een kans te geven en ook om het vertrouwen in de politiek te herstellen.

“De energietransitie is zo’n onderwerp waarover we als fractie graag in gesprek gaan met inwoners. Soms zijn dit één-op-één gesprekken. Aan één van die gesprekken heb ik mooie herinneringen. Een inwoner was ernstig bezorgd over de gevolgen die de klimaatafspraken van Parijs voor haar persoonlijk zouden hebben. Die zorgen konden we deels wegnemen, maar tegelijkertijd bleven we van mening verschillen over de noodzaak om energie duurzaam op te wekken. En dat vind ik ook oké: de winst van zo’n gesprek is immers dat je elkaar hebt gehoord en begrepen. Dat vind ik belangrijk, want die ervaring neem ik mee in mijn raadswerk: daar wordt mijn werk als raadslid beter van, want ik zit daar niet voor mezelf.

“Zorgen maak ik me over de verharding van het debat in de lokale samenleving. Ik heb al heel wat scheldkanonnades voorbij horen komen. Dat is een slechte zaak, want als het gesprek stokt, als het tegengeluid er niet mag zijn, dan stopt voor mij de democratie. Ook in de raad kunnen we meer gebruik maken van elkaars tegengeluid. Laten we als raadsleden meer naar elkaar luisteren en de intentie horen van wat de ander zegt. De ‘bedoeling’ willen horen in plaats van elkaar vliegen afvangen of soms zelfs gewoon een potje ver plassen.

“Hoe dan ook: als raadslid blijf ik op zoek gaan naar het constructieve tegengeluid én ook naar de verbinding. En ja, echt waar, dát gaat prima samen.”

NAAM **JOHAN VAN GERWEN**
PARTIJ **CDA**
GEMEENTE **MEIERIJSTAD**
THEMA **DE FRACTIEVOORZITTER**

‘Willen, kunnen en gunnen’

“Fractievoorzitter zijn moet je willen, moet je kunnen en het moet je gegund worden. Zo simpel is het. We waren er na de verkiezingen redelijk snel uit. Onze lijsttrekker en politiek leider werd wethouder en, zoals gebruikelijk, bepaalde de fractie onderling wie voorzitter zou worden.

“Ik wilde het graag en stak dat niet onder stoelen of banken. Ik ben nieuwsgierig aangelegd, wil graag van alles op de hoogte zijn. Dat lijkt me een goede eigenschap voor het fractievoorzitterschap. Ik vind het verder leuk om op de bok te zitten. En niet te vergeten: ik geniet van het politieke spel.

“Wat het kunnen betreft: je moet er sowieso de tijd voor hebben. Ik ben er toch wel zo’n 25 tot 30 uur per week druk mee. Je kunt dit er niet eventjes bij doen. Voor de algemene beschouwingen neem ik bijvoorbeeld altijd een paar dagen vrij om me goed voor te bereiden. Ik doe daar niet zielig over, want als raadslid krijg je een vergoeding. Dan moet je niet moeilijk doen over het opnemen van wat vakantiedagen.

“De eigenschappen die je nodig hebt om dit werk goed te kunnen doen? Je moet niet te beroerd zijn om knopen door te hakken. Enige vorm van overwicht hoort erbij, zonder dat je bazig doet. Verder is het handig als je over een groot netwerk beschikt. Ik investeer daarin. Als ik een staatssecretaris of Kamerlid van mijn partij bel, dan weten ze meteen wie ze aan de telefoon hebben. Dat is handig. Maar het ontstaat niet vanzelf. Kwestie van naar bijeenkomsten gaan en trainingen volgen.

“De derde voorwaarde waaraan een fractievoorzitter moet voldoen: het moet je gegund worden. Dat begint vanzelfsprekend met de eigen fractie, maar ook bij andere partijen moet je redelijk goed liggen. Want uiteindelijk moet je met andere raadsleden en wethouders dingen voor elkaar krijgen. Dan is het nodig dat mensen graag met je overleggen. Overigens wordt het je gemakkelijker gegund als mensen zien dat je het kan.

“Elke fractievoorzitter heeft zijn eigen stijl. Ik denk dat ik redelijk strak ben, zeker als het gaat om de processen binnen de fractie en de raad. Afspraak is afspraak. Maar als het om standpunten gaat, zoek ik graag het compromis. Wat niet wegneemt dat ik de standpunten van mijn fractie en van mezelf niet onder stoelen of banken steek.”

‘Haal de kennis in het dorp’

“Er wordt wel eens gezegd dat een lokale partij de kennis en ondersteuning mist, die lokale afdelingen van landelijke partijen van hun hoofdkantoor krijgen. Ik merk er echt niks van. Wat ik wel eens meemaakte: dat zo’n landelijke partij lokaal een voorstel indient wat landelijk is voorgekookt en niets van doen heeft met de lokale situatie.

“Of het nu om de volksvertegenwoordigende, kaderstellende of controlerende taak van een raadslid gaat: ik leun sterk op de kennis die ik uit de lokale samenleving haal. Ik laat me informeren en inspireren door verenigingen, organisaties en inwoners in het dorp. Ik ben hier geboren en getogen en weet daardoor goed bij wie ik waarvoor terecht kan. Als het in de commissievergadering over een bepaald adres gaat, dan zie ik die woning zo voor me.

“Met lokale contacten kom je ver, maar ik maak ook dankbaar gebruik van de informatie die door allerlei landelijke organisaties wordt gegeven. Zo heb ik veel aan de nieuwsbrieven van bijvoorbeeld de VNG en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. Daarnaast bezoek ik bijeenkomsten, onder meer van die twee organisaties. Ik steek daar veel vanop.

“En daarmee ben ik meteen aanbeland bij het probleem waar veel raadsleden tegenaan lopen: tijdgebrek. Door omstandigheden heb ik overdag veel tijd en dus heb ik de luxe om eropuit te trekken. Ik deel mijn kennis met de fractiegenoten, die vanwege werk minder tijd hebben. Dat tijdgebrek geldt voor veel mensen. Het gevolg is dat partijen soms onevenredig veel op senioren leunen. Voor onze fractie geldt gelukkig dat we ook twintigers en dertigers in onze geledingen hebben, maar ik zie om me heen dat die leeftijdsgroep simpelweg de tijd mist om raadslid te worden. Of om als raadslid de kennis te vergaren die nodig is.

“Ik bedacht ooit dat mensen in loondienst een dag zouden moeten kunnen inleveren als ze gekozen worden in de gemeenteraad. En dat daar een wettelijk bepaalde terugkeergarantie bij zou moeten horen. Het zou voor veel mensen de stap gemakkelijker maken om voor dit prachtige werk te kiezen.”

NAAM **CORRIE JANSEN**
PARTIJ **GEMEENTEBELANG NUNSPEET**
GEMEENTE **NUNSPEET**
THEMA **KENNIS VERGAREN**

‘Niet op de man’

“Een tijd terug kreeg onze raad een cursus debatteren. Wat een feest was dat! Ik ging zo vrolijk en vol energie naar huis, die avond. We leerden daar om met elkaar te debatteren in plaats van discussie voeren met de wethouder. Het is jammer dat na twee raadsvergaderingen de oude mores weer opborrelt. Maar ik kan me het van sommige raadsleden ook wel voorstellen. Als je aan je vierde periode bezig bent, dan is het lastig om te veranderen.

“Daar staat weer tegenover dat een van de beste debaters in onze raad al vanaf 2006 volksvertegenwoordiger is. Coen van Dalen van de ChristenUnie verstaat de kunst om een debat te de-escaleren. Dat vind ik zo knap. Soms heeft hij er een schorsing voor nodig, maar hoe dan ook: ik vind het bijzonder dat na een hoop gehakketak een voorstel ineens unaniem wordt omarmd.

“Wat zo jammer is aan debatten in de gemeenteraad: het gaat te weinig over de inhoud en er wordt te weinig echt geluisterd. Hier in Vlissingen is er een strenge scheiding tussen oppositie en coalitie en is het knap lastig om als coalitiepartij met de oppositie mee te gaan of andersom. Dat is jammer, want dan maakt een debat toch een beetje zinloos.

“Mijn stijl van debatteren? Ik probeer goed te luisteren en meningen van anderen te doorgronden. Ik ben niet zo van op de man spelen. Ik ben nieuw in de raad en moet daardoor nog wel veel leren. Als ik het woord voer, ben ik elke keer nog wat zenuwachtig. En dan ben ik ook nog van een lijst met maar één zetel. Dat maakt het niet gemakkelijker. Des te blijer was ik toen laatst een amendement van me werd aangenomen. Dat ging echt goed toen. ‘Wat moet ik aanpassen, zodat je het wél steunt?’ vroeg ik aan een raadslid die bezwaren had. Dat werkte.

“Maar het gaat ook wel eens mis. In een discussie over de mogelijke vestiging van een islamitische school werd ik te fel. Ik had het over het demoniseren van moslims. Dat was niet handig, want daardoor hadden andere raadsleden het gevoel dat ik ze persoonlijk aanviel. Alsof ik ze beschuldigde van racisme. Dat doet het debat geen goed. Enfin, weer wat geleerd.”

NAAM **ANGELIQUE DUIJNDAM**
PARTIJ **LIJST DUIJNDAM**
GEMEENTE **VLISSINGEN**
THEMA **DEBATTEREN**

NAAM **MICHEL VAN ELCK**
PARTIJ **LEEFBAAR ROTTERDAM**
GEMEENTE **ROTTERDAM**
THEMA **VERWENSINGEN EN BEDREIGINGEN**

‘Wees alert’

“Het is niet zo dat ik het wekelijks meemaak, maar verwensingen krijg ik via mailtjes of sociale media vaak naar mijn hoofd geslingerd. Ik ben dan een xenofoob, een rassenhater en ik moest maar beter doodgaan. Zelfs de Tweede Wereldoorlog wordt er zo nu en dan bijgehaald.

“Om nou te zeggen dat het me niks doet, gaat te ver. Je slaat dat soort reacties op de een of andere manier wel op. Maar meer dan dat is het niet. Ik ben er nooit mee naar de burgemeester of de politie gegaan, daar vind ik het allemaal niet ernstig genoeg voor. Alert ben ik wel. Ik ben lid van de partij waarvan de voorman destijds is vermoord. Vanwege Pim Fortuijn ben ik de politiek ingegaan en vanwege hem blijf ik gewoon zeggen wat ik vind.

“Het is vanzelfsprekend dat ik me, zowel qua inhoud als toon, niet aanpas vanwege de agressieve reacties van anderen. Als je dat wel doet, dan kun je geen gemeenteraadslid meer zijn. Ik hou van een fel debat, waarbij je op het scherpst van de snede met anderen van gedachten wisselt. Dat mag stevig, zolang het ook maar met respect gebeurt. En wat mij betreft schud je elkaar de hand na een raadsvergadering en kun je na afloop met je opponent ook prima een colaatje of een biertje drinken.

“Ik vind niet dat politici de agressie vanuit het publiek aan zichzelf hebben te wijten. Dat het komt omdat wij zelf zo fors uitpakken. Dat is echt onzin. We zijn raadslid om in vrijheid te kunnen zeggen wat we vinden. En dus blijf ik dat doen. Ik hoop dat alle raadsleden van alle partijen dat zullen blijven doen. Dat er gewaakt wordt over de vrijheid van het spreken.

“Meestal negeer ik onbehoorlijke reacties. Heel soms stuur ik een berichtje terug en probeer ik zo het gesprek aan te gaan. Dat leidt steevast tot niks. Er komt dan geen reactie meer. Mijn advies aan raadsleden die het slachtoffer zijn van bedreigingen en andere agressie: wees alert en maak er melding van als het echt te erg wordt. Maar laat je vooral niet leiden door wat mensen zoal roepen. Blijf jezelf. Zeg wat je wilt zeggen.”

‘Investeer in participatie’

“Het aanzien van de politiek is jarenlang vrij laag geweest. Mensen voelden zich minder dan voorheen vertegenwoordigd en verweten politici dat ze hun beloften niet nakomen. In de lokale politiek hebben landelijke partijen daar meer last van dan lokale partijen. Stel dat onze landelijke collega’s er een potje van maken dan straalt dat op ons af. Wij zouden onze instructies uit Den Haag krijgen, hoor je weleens.”

“De werkelijkheid is dat wij diepgeworteld zijn in de lokale samenleving. Echt, elke week vind je ons in gesprek met verenigingen, organisaties en individuele burgers. We luisteren. En we leggen onafgebroken uit dat in de politiek partijen concessies moeten doen, dat het altijd een kwestie van geven en nemen is. Overigens beweer ik niet dat het CDA daarin uniek is. Ook andere partijen werken op die manier.

“Een van de manieren om het aanzien van de politiek te verbeteren, is steeds maar weer te blijven investeren in participatie. Wat dat betreft vind ik dat er een cruciaal onderscheid is tussen ‘inwonerschap’ en ‘burgerschap’: inwoners worden burgers zodra ze actief meedoen en verantwoordelijkheid nemen. In onze gemeente is de ontwikkeling van een nieuwe dorpskern op het terrein van het voormalige vliegveld Valkenburg daarvan een goed voorbeeld. Het is een spannend proces, want onze gemeente van 65.000 inwoners krijgt er daardoor maar liefst 15.000 inwoners bij. We hechten aan de identiteit van onze gemeente en haar kernen en dus is het zaak dat de huidige bewoners heel nauw worden betrokken bij dit proces. Dat lukt tot nu toe.

“Wat die slechte reputatie betreft: persoonlijk merk ik daar nog niet eens zoveel van. Ik word vaak aangesproken op mijn werk als volksvertegenwoordiger, maar dat gaat doorgaans heel plezierig. Mensen geven hun mening, stellen veel vragen – maar verhalen over ‘zakkenvullers’ en zo, nee die horen we hier in Katwijk niet vaak. Wij niet en andere partijen volgens mij ook niet.”

NAAM **BAREND TENSEN**
PARTIJ **CDA**
GEMEENTE **KATWIJK**
THEMA **HET AANZIEN VAN DE LOKALE POLITIEK**

‘Het belang van de stad’

“Maar liefst 21 jaar was ik lid van een landelijke partij, waarvan vier jaar als raadslid. Bij sommige lokale politieke keuzes was het een kwestie van even op de site van de partij kijken en je wist welk standpunt je in moest nemen. Het zorgt ervoor dat je voor kiezers herkenbaar bent, maar heus waar: dat kun je als lokale partij ook zijn.

“Ik vind het onzin dat een landelijke partij wél en een lokale partij niet gebaseerd zou zijn op ideologie. Mijn ideologie is dat ik ga voor het belang van de stad. Een landelijke partij heeft dat echt minder. Ik zie hier in Gorinchem ook dat politici van lokale partijen veel vaker in de eigen stad maatschappelijk actief zijn.

“Overigens is dat ook noodzakelijk. Landelijke partijen hebben als vanzelf een bepaalde naambekendheid. Het CDA kan hier zelfs zonder noemenswaardige campagne twee tot drie zetels halen. Een lokale partij begint met nul en moet heel hard werken om zetels te veroveren. Je moet echt zichtbaar zijn, zowel op straat als in de media.

“Ik zit na een afsplitsing nu met één zetel in de raad en geniet van de vrijheid die me dat biedt. Je kan beter trouw blijven aan je verkiezingsbeloften. De kiezers weten waar ik voor sta: ik ben rechts-liberaal, zet me in voor het belang van de stad en doe dat met een flinke scheut pragmatisme.

“Het zou goed zijn als we weer op individuele titel in de raad zitten. Het zorgt ervoor dat raadsleden zich beter aan verkiezingsbeloften houden, niet gehouden zijn aan wat hun partij landelijk doet en dat ze in de raad meer op zoek gaan naar draagvlak. Nu is het vaak coalitie versus oppositie en eindigt de stemming in Gorinchem vaak met 13-12.

“Of er ook een keerzijde is? Jazeker. Ik mis de contacten met partijgenoten in buurgemeenten. Het was in het verleden plezierig om samen met hen op te trekken bij bepaalde regionale thema’s. Het is nu wel wat eenzamer. En ik moet sowieso zowat alles alleen doen. Maar een straf is het niet, ik vind de lokale politiek prachtig.”

NAAM **RENATE VAN MAAREN**
PARTIJ **LIJST VAN MAAREN**
GEMEENTE **GORINCHEM**
THEMA **DE LOKALE PARTIJ**

NAAM **JANINE VISSER**
PARTIJ **PARTIJ VOOR DE DIEREN**
GEMEENTE **ALKMAAR**
THEMA **DE LANDELIJKE PARTIJ**

‘Net zo lokaal als lokalen’

“Het is natuurlijk niet waar dat lokale partijen beter geworteld zijn in een dorp of stad dan raadsleden van een landelijke partij. Ik ben net zo Alkmaars als die van bijvoorbeeld Leefbaar Alkmaar of BAS, plaatselijke partijen hier. Een ander misverstand: landelijke partijen krijgen hun instructies van de partijleiding. Welnee, ik vorm echt mijn eigen mening.

“Wat wel waar is: de standpunten die ik verkondig passen in de ideologie van de Partij voor de Dieren. Dat lijkt me nogal logisch. Uit mijn mond komt er geen betoog om de jachtmogelijkheden rond Alkmaar uit te breiden, om eens wat te noemen. En daarmee is meteen een voordeel benoemd van een landelijke partij: kiezers weten waar je voor staat.

“Nog een voordeel: volksvertegenwoordigers in gemeenteraden worden ondersteund door de landelijke organisatie waar ze bij horen. In aanloop naar de verkiezingen van 2018 hebben al onze kandidaat gemeenteraadsleden een basistraining van de partij gekregen. Verder hoefden we ons tijdens de campagne niet te bekommeren wat voor affiches of flyers we zouden maken – ze lagen voor ons klaar.

“En dan is er nog het voordeel van het contact met raadsleden uit andere gemeenten. De Partij voor de Dieren is vertegenwoordigd in achttien raden en we hebben regelmatig contact met elkaar. Het leidde er wel eens toe dat een motie van een fractie in de ene raad ook werd ingediend in een andere. Wat dan meteen weer wordt uitgelegd als dat dit landelijk gestuurd zou zijn. Dat is pertinent niet waar.

“Of er nadelen zijn? Ik kan er maar eentje bedenken: als raadslid van een landelijke partij word je soms aangesproken op standpunten van de Tweede Kamerfractie. Nou kan ik die standpunten goed verdedigen, maar het is soms wel vervelend. Neem het gedoe rond de Oostvaardersplassen. Daar ben ik hier in Alkmaar tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen een paar keer op aangesproken. Ook hier geldt dat ik er best wat over kan en wil zeggen, maar ik verwijs liever naar mijn partijgenoten in de Provinciale Staten van Flevoland. Want zeg nou zelf: waarom moet ik, volksvertegenwoordiger in het Noord-Hollandse Alkmaar, me verantwoorden over wat er in Flevoland gebeurt? De OVP-kwestie is geen Alkmaarse aangelegenheid.”

NAAM **JAIMY VAN DIJK**
PARTIJ **VVD**
GEMEENTE **BRUNSSUM**
THEMA **GEZELLIGHEID**

‘Geen borrel na afloop’

“In de raad stevig discussiëren en van mening verschillen en het toch plezierig met elkaar hebben, dat is een kunst. In Brunssum was het lange tijd allesbehalve gezellig. Er werd stevig op de man gespeeld, zowel in de raad als daarbuiten – bijvoorbeeld in venijnige stukjes in een lokaal weekblad. Het zorgde zelfs voor landelijke publiciteit en bemoeienis door een minister. Niet leuk allemaal.

“Toen ik in 2014 in de raad kwam, nam ik me enthousiast voor om zowel op het gebied van inhoud als vorm dingen te gaan veranderen. Dat viel in de praktijk tegen. In deze raad zitten erg veel mensen die al heel lang meegaan. Raadsleden die van de coalitie in de oppositie kwamen en andersom. Of die vanuit wethouderschap weer terugkeerden op een raadszetel. Hun doen en laten wordt medebepaald door de bagage die ze meedragen en dat verander je niet zomaar.

Toch veranderde er in het afgelopen jaar wel degelijk iets. Onze interim-burgemeester Gerd Leers stortte zich op het thema integriteit, maar meer nog op het verbeteren van de onderlinge verhoudingen. Dat begint inmiddels zijn vruchten af te werpen. Nog niet zo lang geleden verscheen er sinds lange tijd weer eens een vervelend persoonlijk stukje in het lokale blad, ingestuurd door een fractie. Toen het besproken werd in de raad, bood de fractievoorzitter van die partij meteen zijn excuus aan. Zoiets was een paar jaar geleden ondenkbaar geweest en komt de onderlinge sfeer ten goede.

“Houden ze in de meeste raden een borrel na afloop van de vergadering? Dat wist ik niet. Hier gebeurt dat maar een keer of twee per jaar en zelfs dan is de opkomst vaak mager. Dat betekent trouwens niet dat de raadsleden niet gezellig met elkaar willen kletsen. Dat gebeurt vooral buiten de raadszaal, bijvoorbeeld via het rijke Brunssumse verenigingsleven.

“Dat geldt ook voor mij. Ik ben actief binnen verschillende carnavalsinitiatieven en daar werk ik goed samen, bijvoorbeeld met een van de wethouders in het College. Ook heb ik vriendschappelijke relaties met zonen van een ander raadslid en van een wethouder. Brunssum is ondanks de heibel die we hier bestuurlijk hadden dan ook een warme, hechte gemeenschap. Beetje bij beetje begint dat ook zichtbaar te worden in de raad. Ook zonder borrel na de vergadering.”

‘Deur staat altijd open’

“Of we ons werk zouden kunnen doen zonder de griffie? Ik moet er niet aan denken. Ik vrees dat we zo nu en dan een flater zouden slaan in de raad. Want we kwamen vorig jaar vanuit het niets met drie zetels in de gemeenteraad van Assen en moesten dus echt alles nog leren. We hadden niet zoiets als een collectief geheugen.

“Wat het verschil is tussen een motie en een amendement, dat wist ik dan nog wel hoor. Ik volg al jaren de landelijke politiek en in de Tweede Kamer gaat het er niet heel anders aan toe dan hier lokaal. Daar komt bij dat ik de maanden voor de verkiezingen raadsvergaderingen ben gaan bezoeken om alvast wat te wennen. Niet dat ik dacht dat ik erin zou komen trouwens. We behaalden drie zetels en ik stond op nummer 4. Dankzij voorkeursstemmen kwam ik er alsnog in.

“Als nieuwelingen heb je dus veel hulp nodig. We hebben een klein clubje van drie raadsleden en een burgerraadslid. We kunnen voor advies aankloppen bij de landelijke partij, maar voor lokale aangelegenheden heb je daar weinig aan. We leunen dan ook erg op de griffie, meer dan sommige andere partijen.

“Er wordt echt geen motie ingediend zonder goedkeuring van de griffie. Maar daar blijft het niet bij. Toen we afgelopen voorjaar worstelden met de kadernota, bood de griffie aan een gesprek te regelen met enkele ambtenaren van Financiën. Dat heeft ons enorm geholpen.

“De omgang met de griffie is erg informeel. Ik mail ze weleens, maar meestal wandel ik gewoon bij ze binnen. De deur staat er altijd open. Dan vertel ik wat ik wil weten en dan overleggen ze even wie me het beste kan helpen. En als je eens de neiging hebt om politiek inhoudelijk advies te vragen, dan zijn ze heel netjes en strikt: ‘Daar gaan wij niet over’, horen we dan. En terecht.

“Ik heb ze dan ook nooit op een politieke mening kunnen betrappen. Een van de griffiemedewerkers stond op een lijst voor de laatste verkiezingen van Provinciale Staten en van een collega van hem weet ik dat die lid is van een andere landelijke partij. Of dat kwalijk is? Welnee, niks mis mee. Ze moeten er hier in hun werk voor de gemeenteraad natuurlijk niks van laten merken en dat doen ze ook niet.”

NAAM **HETTY HEELING**
PARTIJ **50PLUS**
GEMEENTE **ASSEN**
THEMA **DE GRIFFIE**

‘Hét thema van de politiek’

“Of ik nu al met de toekomst bezig ben? Vanzelfsprekend. Maar als je bedoelt of we ons nu al aan het warmlopen zijn voor een plek in de coalitie van 2022: nee. We zitten nu in de oppositie en zouden vanzelfsprekend graag een wethouder leveren, maar we passen ons gedrag daar nu niet op aan. Dat hoeft ook niet. We zijn geen oppositiepartij in de zin van dat we dús alsmaar tegen zijn. Goede voorstellen van het College zijn goede voorstellen en verdienen steun. En we zijn ook niet te beroerd om zo nu en dan water bij de wijn te doen.

“Ik zit wel wat nadrukkelijker na te denken over mijn eigen toekomst als raadslid. Dit is mijn tweede periode en ik wil niet vastroesten. Dat wil ik voorzijn. Ik maak dus graag plaats voor vers bloed.

“Dan moet dat verse bloed er natuurlijk wel zijn. Onze lokale SP-afdeling werkt er hard aan om mensen aan de partij te binden. Ik zie dat het voor zowat alle partijen lastiger wordt. Mensen binden zich niet meer zo graag aan een partij. Wat trouwens niet betekent dat mensen geen belangstelling voor politiek hebben. Die belangstelling is er wel, maar is gericht op specifieke thema’s. Ik sprak laatst een man die zei dat hij niks met politiek heeft en die zich tegelijkertijd druk maakt om een uitbreidend bedrijventerrein. Zo zie je maar: mensen zijn meer politiek betrokken dan ze zelf vaak beseffen.

“Maar het wordt nog een uitdaging om die mensen aan de politiek te binden, om ze enthousiast te maken voor het raadswerk. Vooral jongeren, mensen met een gezin en mantelzorgers hebben er de tijd vaak niet voor, is mijn ervaring. Als mensen zich melden bij onze partij, dan probeer ik ze enthousiast te maken. Maar ik moet ook eerlijk zijn en vertellen dat het veel werk is. Veel mensen hebben die tijd gewoon niet omdat er tegenwoordig zoveel verplichtingen zijn of lijken te zijn.

“De toekomst is trouwens het thema van de hele politiek in het algemeen. Mijn partij heeft doelen voor de korte termijn, maar richt zich vooral op een perspectief voor de lange termijn. Perspectieven op het gebied van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. En dat vertalen we naar onderwerpen als duurzaamheid, omgevingswet of wonen. Dat zijn stuk voor stuk onderwerpen die gaan over de toekomst. En het zijn onderwerpen die bij uitstek politiek zijn.”

NAAM **PETROESJKA STERK**
PARTIJ **SP**
GEMEENTE **MIDDELBURG**
THEMA **DE TOEKOMST**